

խակ թնդանօթներուն երկայնութիւնը իրենց լայնութեանը համեմատ են, և որ զարմանալին է՝ նաւուն ընդհանուր չէնքը, նաւական ճարտարապետութեան կանոնէն՝ և ոչ գծիւ չափ կը վրիպի։ Նաւակ մը և երեք պզտի մակոյկ միացած են նաւուն հետ որոց առաջինը այլ և այլ կտորներէ շինուած է, իսկ մէկալնոնք՝ միակտուր փայտէ։ որոց աւանքն ալ ունին իրենց նստարանները թի քաշողներուն համար։

Նոր Մասնոռք մը .

Պարոն Պէհր՝ Բեդրոպուրկի կայսերական ճեմարանին գիտութեանց մասին պատուոյ կաճառորդը, վերջի փետրուար ամսուն մէջ թուղթ մը հաղորդեր էր նոյն ճեմարանին, զոր ընդունած էր ՚ի Դոմպր նահանգէն (արեւմտեան Սիպերիա) . այս թղթին մէջ կը ծանուցանէր նոր մամուլի մը գտուած ըլլալը Դացովկայա անուն ճախճախուտին մէջ։

Տեղացի մը իրեն կորսուած վիթերը¹ բնութեւն ելած ըլլալով, յանկարծ ճախճախուտ դաշտին մէջ մեծ եղջիւր մը կը տեսնէ գետնէն ՚ի վեր բուսած . խել ուզելով զայն արմատաքի, կ'իմանայ որ վիթխարի կենդանւոյ մը գլխուն մէկ մասն է . կը կտորէ վերջապէս իրեն եղջիւր կարծած մասը, որ իրապէս կենդանւոյ վրիժակն² էր, հետն ալ կտոր մը գլխոյն մերթէն կը փրցունէ։

Մորթի մէկ ու կէս մատ թանճրութիւն ունէր և երկու բուտ և կէս չիկազոյն մազով ծածկած։ Մարդը այս իրեն, տեսածը իմացուց նաև ուրիշներուն մինչև բանը Պր. Կուլիայեվին աւանջը հասաւ։ Պր. Կուլիայեվ թղթին մէջ իր ակնկալութիւնը կը յայտնէ, որ ճեմարանը անփոյթ չըլլար անշուշտ իւր

թանգարանը այսպիսի մամուլի մը ճոխացնելու։

Տարակոյս չկայ այս գիտոյն մեծապէս շահաւէտ ըլլալը և ամենակարևոր գիտութեան . վասն զի երկար ժամանակէ ՚ի վեր կարևորութիւն կար մամուլի կակուղ մասերուն վրայ ալ քըննութիւն ընելու և մինչև հիմա գըտնուած չէր։ Ուստի ճեմարանը մասնաւոր գիտնոց յանձնեց, որ են ՊՊ. Պէհր, Պրանտզ, Հէլմէսսէն և Շէնք, որ կարևոր միջոցները ՚ի գործ դնեն և այդ մամուլին ոսկրոտիքը գետնէն հանելով Բեդրոպուրկ հասցունել տան կայսերական թանգարանին մէջ դնելու։

ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՌՋԵԻԸ ԱՌՆԵԼՈՒ ԿԵՐՊ

ԳԼՈՒԽ ԺԹ

Ծծմբային, աղային տաք ջրեր, լեղի և հոտաւետ ջրեր, բուսական և հանքային բուսուտներ։

Ուէյների, Աբուլայի, սուրբ Դանիէլի, Ապանոյի, ու ասոնց պէս հանքային ջրերը խիստ օգտակար են մորթային հիւանդութիւններու, խմելով կամ լուացուելով։ Ասոնցմով լուացուելով մորթային եռը, որքինը, գոնջութիւնը, բորոտութիւնը կ'ըռնտնան. արևան առատութեան ու բորբոքմանց դէմ ալ կը զօրեն ասոնք . ստամոքսի ալ, քանի մը թոքային հիւանդութեանց ալ օգուտ կ'ընեն։ Բայց Եւգանեան բուրներուն վրայ բուն իրենց տեղը խմելով աս ջուրերը աւելի օգտակար են, ան տեղի առողջ, բարեխառն ու քաղց օգին ու ծծմբային գոլորշեացը համար։

Փափուկ խառնուած ունեցող անձանց, որ չեն կրնար մարսել աս ջրերը, պէտք է կերակրի ատեն քիչ մը գինի հետը խառնելով տալ։ ան ատենը նեղութիւն չեն տար, և մեծ օգուտ կ'ընեն հիւանդին։ Սալիքի, անանուխի, կիտրոնի, նարնջի

1 Տաճիւ Էսպանիէի։

2 Վրիժակ՝ կըտուեն փոքի, վարազի և նման կենդանեաց ակունքներ, որ բերներնէն դուրս ցցուած են սոսկ իրենց կենաց պահպանութեանը համար։